

Prvih tjedana NDH, jedini od hercegovačkih franjevac, koji je obnašao ustašku službu, bio je fra Šimo Ančić. Ne sjećam se gdje je bio župnikom kad je bila proglašena NDH, na 10. travnja. Fra Šimo je bio ili ustaški tabornik ili ustaški logornik u Tomislavgradu. Značajno je pripomenuti, da se fra Šimo primio ustaške službe, iako je uvijek bio gorljivi HSS-ovac. Jasno je, da za fra Šimu nije bilo razlike između HSS i ustaša: tu je hrvatska država. Pričalo se kad su komunisti zatvorili fra Šimu 1945. godine, i kad su ga izveli na suđenje, da ga je sudac upitao: zašto se je primio službe ustaškog tabornika? Odgovorio je: "Netko je i to morao biti".

Pripovijedit ću jedan istinski događaj o fra Šimi Ančiću. Fra Šimo, uza svu svoju umnu bistrinu, posjedovao je i naivnost koja je proizlazila iz njegove istinske bezazlenosti. Sjećam se fra Šimina dolaska u Zagreb, zimi 1944. godine. Uza svoje stvari donio je još jedan paket, u kojem su bila dva-tri para ženskih čarapa veličine "najlonka". Kad sam ga upitao, što je u tom paketu, rekao mi je da su to čarapi za gospođu dr. Andrije Artukovića. Artuković je bio njegov đak u gimnaziji na Širokom Brijegu. Moje nastojanje, da ga razuvjerim da to ne daje Artukovićki, jer ona to neće nositi, ona je delikatna "Švabica" – nije ništa koristilo. Čarapi su bili opleteni od grube duvanjske pređe. On je meni stalno ponavljao, da će ju ti grubi čarapi čuvati od nahlade i drugih bolesti, pa će tako moći rađati zdrave i jake Hrvate. Fra Šimi je glavno bilo, da se rađaju jaki i zdravi Hrvati. On je zaista predao te u Tomislavgradu opletene čarape od grube pređe gospođi Artuković.

Još ću neke incidente spomenuti iz opstanka NDH, koji bi još više svjetla mogli baciti na stanje u hercegovačkoj provinciji. Još smo ranije spomenuli provincijala fra Krešu Pandžića i njegovo suzdržano držanje prema novo-osnovanoj hrvatskoj državi. Kad je fra Justin (Rafo) Medić zatražio od fra Kreše, da on (Justin) ide u Zagreb za kapelana dr. Ante Pavelića, ili jednostavno za ustaškog kapelana, fra Krešo mu nije dozvolio niti jedno niti drugo. Fra Justinu-Rafi nije ništa drugo preostalo nego da se sekularizira, postane biskupijski svećenik, što je i učinio. Napustio je franjevački Red i hercegovačku franjevačku Provinciju.

DR. IVO SIVRIĆ, O.F.M.

KRVAVE GODINE

Odbljesci uspomena jednoga od preživjelih

Z I R A L
Chicago—Mostar
1996